

Svenska Skolan i Wien

Scheibelreitergasse 15

A-1190 Wien
Österrike

Tel.....+43-(0)1-320 79 80
Fax.....+43-(0)1-320 79 80 20
E-post .....svenskaskolan@svenskaskolan.at
Hemsida.....www.svenskaskolan.at
ZVR-Zahl: ...972744415

Plan mot Diskriminering och Kränkande Behandling

Svenska skolan i Wien
2018/2019

Utarbetad i samråd mellan skolans olika verksamheter, elever, personal, skolläda, styrelse och föräldrar.

Antagen av styrelsen september 2018
ny kartläggning augusti 2018

Planen består av:

Vision

Måldokument

Bakgrundsfakta

Analys och kartläggning

Handlingsplaner

Plan för socioemotionellt träning: Förebyggande

Plan för socioemotionellt arbete: Konflikthantering

Genusperspektivet

Etnisk tillhörighet

Religion och annan trosuppfattning

Funktionshinder

Sexuell läggning

Annan kränkande behandling

Arbetsgivarens ansvar/skolledning och styrelse

Förankring

Uppföljning och uppdatering

Bilagor

- Kartläggning av kränkande behandling, bilaga 1
- Arbetsgång och konflikthanteringsrapport, bilaga 2
- Stopp min kropp, Rädda barnen, bilaga 3

VISION

Trygga barn tar stora steg ut i livet.

Med det menar vi:

I Svenska skolan vill vi ge en trygg och harmonisk inlärningsmiljö där vi tillsammans med hemmen vill stimulera till elevernas positiva utveckling. Därför skall Svenska skolans verksamheter utformas så att alla får möjlighet att utvecklas och växa utifrån sina egna förutsättningar. Eleverna skall få känna glädje och trygghet vid sin vistelse i Svenska skolan. Varje elev skall mötas av respekt för sin person och för sitt arbete. Det skall råda ett tillåtande klimat på skolan. Eleverna får lära sig att visa hänsyn och respekt mot varandra.

** När vi i arbetsplanen skriver **skolan**, omfattar det samtliga verksamheter i Svenska skolan såsom förskola, fritids, grundskola och distansstuderande.*

Måldokument

Skolan har i likabehandlingsarbetet två huvuduppgifter som också skall avspeglas i denna plan.

- Förebygga diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling
- Främja likabehandling oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder och sexuell läggning

De lagar och förordningar samt måldokument som ligger till grund för likabehandlingsarbetet är:

- Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan (2008:946)
- FN:s barnkonvention
- Skollagen (2010:800)
- Läroplan för förskolan (reviderade Lpfö 98)
- Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Skolverkets allmänna råd: För att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (2009)

Utdrag ur Lgr 11 och Lpfö 98

Lgr 11

Det offentliga skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla. I överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism sker detta genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande. Undervisningen i skolan ska vara icke-konfessionell.

Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet.

Lpfö 98

Förskolan vilar på demokratins grund. Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. En viktig uppgift för förskolan är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen.

Verksamheterna i Svenska skolan skall ta tillvara och utveckla barnets/elevens förmåga till ansvarskänsla och social handlingsberedskap, så att solidaritet och tolerans tidigt grundläggs. Skolan skall uppmuntra och stärka barnets medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten skall präglas av omsorg av individens välbefinnande och utveckling.

Inget barn skall i Svenska skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionshinder eller annan kränkande behandling.

Svenska skolan skall erbjuda en god pedagogisk verksamhet där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet.

Detta kan sammanfattas i Svenska Skolans tre övergripande regler:

- ***Var rädd om dig själv***
- ***Var rädd om andra***
- ***Var rädd om din miljö och omgivning, dina och andras saker.***

Analys och kartläggning

För att identifiera, analysera och konkretisera vad man i skolan behöver fokusera i likabehandlingsarbetet och i syfte att förebygga och förhindra handlingar som uppfattas som kränkande behandling är det viktigt att det finns återkommande och regelbunden kartläggning av arbetet i skolan. Detta sker på olika sätt och på olika nivåer för att ge en helhetsbild. Arbetet i verksamheten ska inte präglas av en ensidig eller enskild uppfattning, men ska även uppmärksammas och följas upp på individnivå.

Kartläggning: Vad?	Genomförande: Mätmetod/aktivitet	Genomförande: När	Riktat sig till	Genomförande: Ansvarig	Analys och uppföljning
Trivsel och nöjdhet	Enkät	Årligen vårtermin	Föräldrar och elever	Rektor	Analys med personal och styrelse Redovisning vid föräldramöte
Kompisrelationer, negativa handlingar, utanförskap, uppmärksamma relationer och samspel	Gyllene regler	Vid varje terminsstart	Elever	Lärare	Upprättas i början av varje termin och utvärderas i slutet av varje termin
Livkunskap/drama/elevråd/klassråd	Lektion 30 min/vecka	Regelbundet	Elever	Lärare	Utvärdes i slutet av varje termin.
Regler, trivsel och samvaro	Klassråd	Regelbundet Ca 1 gång/månad	Elever	Lärare/Rektor	Återkommande träffar och konferenser
Relationer och samspel	Observationer Rastvakt	Fritids, raster, aktiviteter, lektioner i skolan	Elever	Lärare	Konferensen, andra forum med elever eller vid behov individuella samtal
Individuella synpunkter	Elevenkät	Genomförs en gång per läsår	Enskilt för varje elev	Lärare	Sammanställs av rektor och analyseras tillsammans med lärarna.
Individuella synpunkter	Utvecklingssamtal	En gång per termin	Elev, barn samt föräldrars iakttagelser	Lärare	Vid utvecklingssamtalet.
Närvaro/ ogiltig frånvaro	Frånvaro via ledighetsansökningar skolan och meddela sjukfrånvaro	Regelbundet	Elever	Lärare/Rektor	Rektor bevilja ledighet upp till 10 dagar. Vid längre behov styrelsen.

I kartläggningen mäts och uppmärksammas framförallt trivsel, kamratrelationer och ger akt på negativa tendenser och negativa handlingar. Ett sätt att motverka negativa handlingar är att ha hög personaltäthet som aktivt agerar i situationer som uppstår och som också kan handleda barnen.

All kartläggning syftar till att samla in information för att kunna vidta rätt åtgärder. Det är viktigt att ha rätt och saklig information när man skall agera och hantera konflikter eller kränkande behandling. Alla bär ett ansvar för att reagera och agera.

All personal: All personal har ett ansvar att aktivt reagera och agera mot kränkande behandling, men även arbeta förebyggande. I verksamheten råder en nolltoleransnivå inför negativa handlingar som kan vara kränkande, hotfulla eller provocerande. Det betyder inte att det inte inträffar negativa handlingar, men att all personal har ett ansvar att agera.

Föräldrar: Lyssna aktivt till ditt barn. Värdera inte. Samtala med personal eller rektor på skolan.

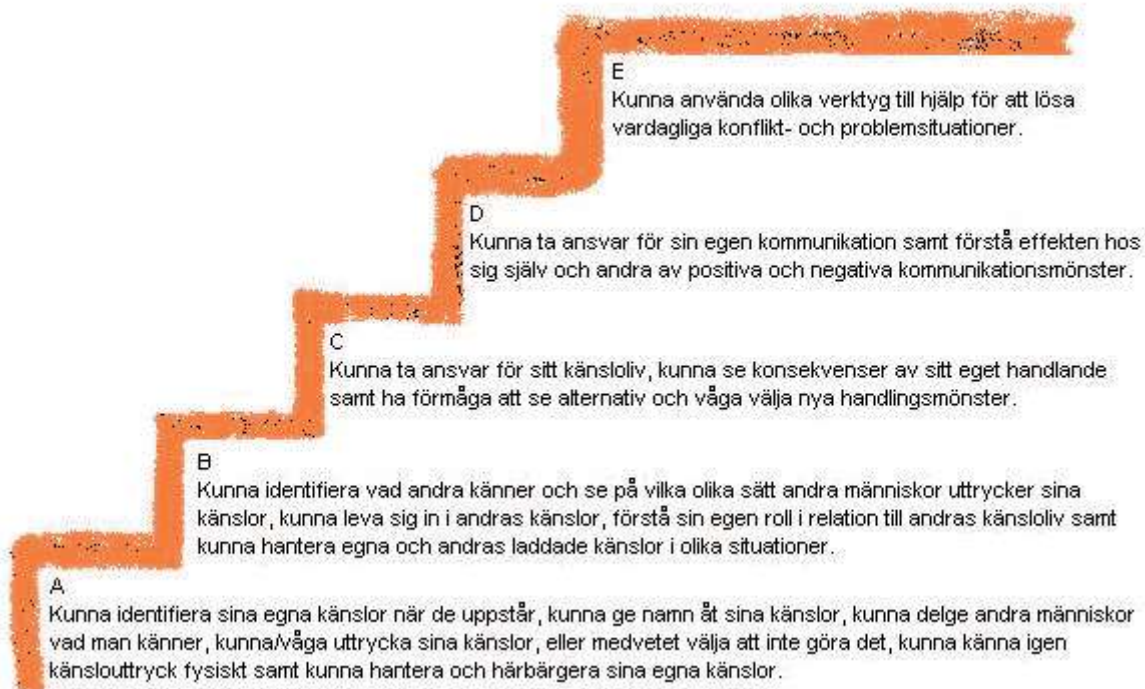
Barn och elever: Du har rätt att inte känna dig kränkt, men du har också ett ansvar att inte kränka andra. Tala med din lärare, rektor eller någon annan vuxen om du eller någon annan känner sig kränkt.

Mål för socioemotionell träning

Målet är att alla barn skall utveckla en social kompetens, mognad och empatisk förmåga. Eleverna skall känna sig trygga i verksamheten och utveckla vänskap i samspel med varandra. I verksamheten skall finnas ett tillåtande klimat för människors olikheter. Eleverna tränas i att tillsammans lära sig lösa konflikter.

EQ-trappan är ett bra sätt att visa på hur man kan bygga upp och utveckla barns sociala kompetens.

Man kan utveckla sin emotionella intelligens genom att klättra upp för EQ-trappan. I likhet med Maslows behovstrappa måste man börja från botten av trappan och kliva upp ett steg i taget. Utan stadig grund kommer man aldrig till toppen.

Förebyggande arbete

Värdegrundsarbete är viktigt i det förebyggande arbetet. Alla människors lika värde skall förmedlas och ett tillåtande klimat för olikheter råda.

Förebyggande arbete handlar till stor del om organisation som främjar kontinuitet som också skapar trygghet. Detta uppnås bland annat genom:

- Fasta rutiner
- Fasta regler
- Hög personaltäthet/personalnärvaro

Vad?	Hur?	Vilka?	Ansvarig	När?	Uppföljning
Regler	Tas upp på samlingar. Trivselregler för skolelever skickas hem som elev och förälder skriver under.	Alla verksamheter	Rektor/ personal	Vid varje terminsstart	Kontinuerligt (i konferensen, samlingar, klassråd mm)
Personalnärvaro	Hög personaltäthet Små grupper Rastvakt mm	Alla verksamheter	Rektor	Organiseras vid terminsstart	Kontinuerligt
Rutiner	Planering för varje verksamhetsgren Samordning mellan verksamheter	Alla verksamheter	Personal/ rektor	Organiseras vid konferenser	Kontinuerligt
Sociala lekar	Träning genom organiserade lekar	Genomförs i verksamheterna	Personal	Regelbundet	Kontinuerligt
Trygghetsövningar	Lekar, dramaövningar	Alla verksamheter	Personal	Regelbundet	Kontinuerligt
Värderingsövningar	Övningar	Alla verksamheter	Personal	Regelbundet	Kontinuerligt
Kompis-samtal	I grupper	Alla verksamheter	Personal	Vid behov	Vid genomförda samtal
Livskunskap	Hela skolan eller i grupper	Skolan	Personal	Regelbundet	Kontinuerligt
Kontaktövningar	Massage, lekar	Alla verksamheter	Personal	Regelbundet	Kontinuerligt
Sociala berättelser	Högläsning etc. med uppföljande samtal	Alla verksamheter	Personal	Regelbundet	Kontinuerligt

Konflikthantering

Konflikthantering har två huvudsyften:

1. Att stoppa negativ och kränkande behandling
2. Att träna barn och elever i konfliktlösning så att man kan hantera olika situationer tillsammans med andra.

Konflikthantering

Konflikter kan alltid uppstå, men betyder nödvändigtvis inte att det är något hotfullt eller svårt. Om det finns två människor med olika synpunkter kan det ses som en konflikt, även om det inte är av negativ art. Konflikter kan alltså finnas i mycket skiftande grad och omfattning.

Konfliktlösning:

Man skall inte undvika att konflikter uppstår. Vid konfliktlösning arbetar man konstruktivt för att lösa frågor tillsammans utan att känslorna blandas in. Faktabasen är viktig. Man utgår alltid från den upplevda situationen och tar den på allvar, men i det fortsatta arbetet är det viktigt att man har en helhetsbild utifrån fakta. Faktabasen fås genom ovanstående karläggningsmetoder. Barnets ålder har betydelse för hur man agerar.

Genomförande

Det som kan lösas inom verksamhetens ram skall lösas och hanteras där. Direkt ingripande är viktigt. Gamla konflikter är svåra att få en bra lösning på, barn minns inte alltid i efterhand vad som hänt vilket gör det svårt att reda ut.

Det är viktigt att barn och elever får lära sig konfliktlösning tillsammans och med handledning av en eller flera vuxna.

Förskola:

1. Direkt tillsägelse

2.Handledning: Pedagogerna handleder barnen i konfliktlösning. Pedagogerna ger goda råd och exempel i direkt situation.

3. Enskilda samtal: Dessa genomförs vid konkreta konfliktsituationer om vi bedömer att barnen inte själva klarar av situationen med hjälp av pedagogerna i bakgrunden.

- vi tar ut barnet ur situationen
- pratar om vad som har hänt för att säkerställa att barnet vet vad som har hänt
- talar om för honom/henne att vi inte accepterar beteendet
- försöker väcka barnets empati "Hur skulle det kännas"
- barnet får be om ursäkt

4. Samtal med föräldrar: Återkommande, upprepade och stora konflikter tas upp av personalen med berörda föräldrar. Man talar alltid med den det berör, inte andra som inte är inblandade. Varje individs integritet är viktig.

Skola:

Samtal med berörda parter är viktigt och kan ske i olika modeller.

1. **Direkt tillsägelse:** Säga till direkt, till de berörda, när något otillåtet sker
2. **Trepartssamtal:** Vid enstaka konflikt mellan två elever

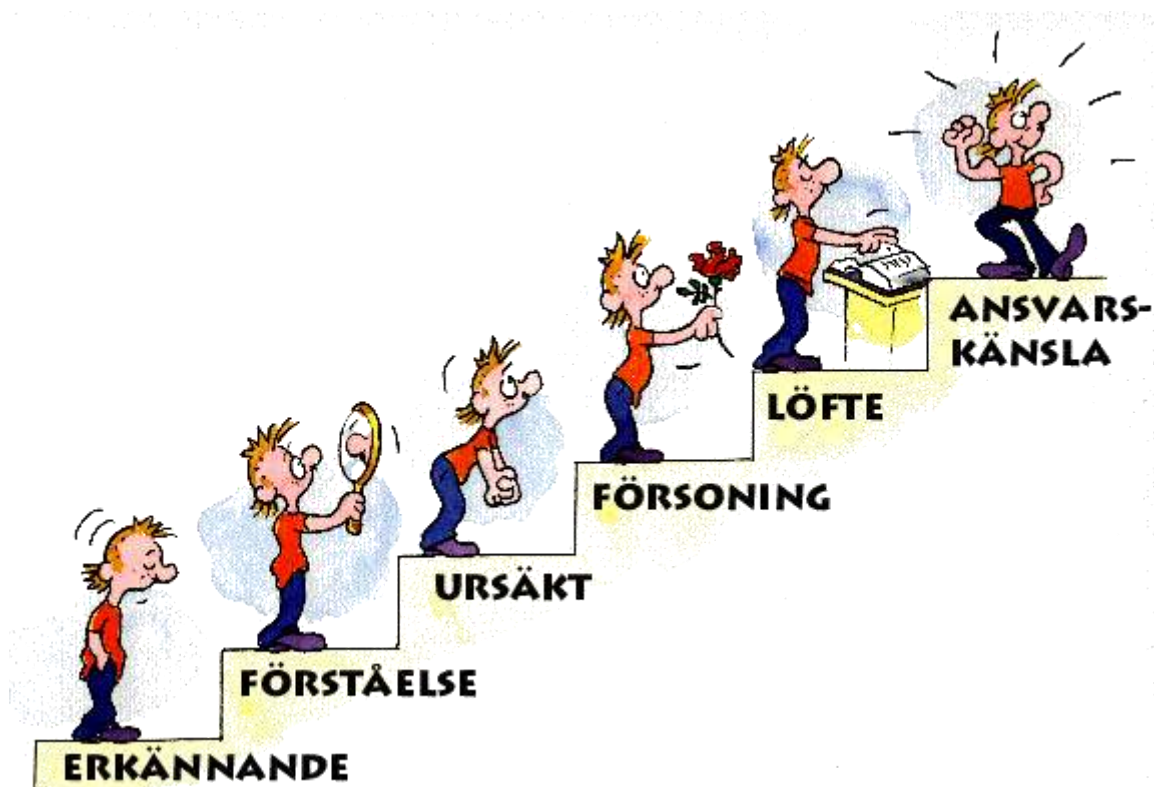
3. Allvarsamtal: Enskilt samtal med eleven som uppfört sig illa och som syftar till att eleven ska ta ansvar för sitt dåliga beteende genom erkännande, förståelse, ursäkt, försoning, löfte och ansvars känsla

- En pedagog närvarande
- Protokoll förs, bilaga 1
- Överenskommelse görs med eleven
- Föräldrar underrättas

Samtal med föräldrarna: Om en elev fortsätter med ett negativt beteende trots ovanstående åtgärder kallas föräldrar till samtal tillsammans med elev och pedagog

EVK (Elevvårdskonferens): Samtal mellan rektor, föräldrar, pedagog och eventuell skolsköterska för att försöka komma fram till de bakomliggande faktorerna till elevens beteende

Målet är att bygga upp elevernas egen ansvars känsla, att de får förståelse och utvecklar empati. Arbetet med konflikthantering kan visualiseras enligt följande modell, den så kallade **ansvarstrappan**:

Samtal följs alltid upp, vanligtvis inom en vecka.

Överenskommelse skall alltid ske mellan parterna.

Pedagogen kan ge råd och exempel på hur man kunde ha gjort istället.

När en konflikt är utredd är den avslutad, och tas inte upp igen vid andra tillfällen.

Genusperspektivet

Skolan skall förebygga och motverka könsdiskriminering. Skolan skall också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med könstillhörighet liksom sexuella trakasserier.

Det betyder bland annat:

- Pojkar och flickor kan göra samma saker, leka samma lekar och har samma rättigheter. Alla kan få vara med.
- Vi uppmuntrar till att pröva nya saker och utveckla nya sidor.
- Vi använder inte negativa och nedsättande ord eller handlingar som anspelar på kön osv.

Etnisk tillhörighet

Skolan skall förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet. Skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Det betyder bland annat:

- Ingen skall bli särbehandlad för sitt ursprung (nationellt eller etniskt), ras eller hudfärg. Alla har samma rättigheter.
- Vi lär oss om olika kulturer för att förstå varandra bättre.
- Vi arbetar tillsammans med andra kulturer för att minska känslan för "vi och dom".

Religion och annan trosuppfattning

Skolan skall förebygga och förhindra diskriminering eller trakasserier på grund av religion eller annan trosuppfattning.

Det betyder bland annat:

- Att vi inte värderar eller uttalar oss negativt om olika religioner eller trosuppfattningar.
- Att vi lär oss om olika religioner och trosuppfattningar.
- Att inlärningssituationer inte skall organiseras så att det blir obekvämt för någon med annan trosuppfattning.

Funktionshinder

Skolan skall förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av funktionshinder.

Det betyder bland annat:

- Att vi utgår från att organisera verksamheten så att alla kan delta.
- Att vi informerar föräldrar vid inskrivning i skolan för barn med ev. funktionshinder vilka förutsättningar vi har att erbjuda och undersöker hur man kan lösa praktiska och ekonomiska problem som kan uppstå.
Överenskommelse görs alltid i samråd.
- Att vi inte uttalar oss negativt om olika funktionshinder.
- Att barnen får kunskap om olika funktionshinder för att öka förståelsen.

Sexuell läggning

Skolan skall förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning.

Det betyder bland annat:

- Skolan betonar samhällets gemensamma värdegrund olika sammanhang.
- Skolan visar på olika former av familjebildning.
- Sexualupplysningen är saklig och allsidig.

Annan kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns värdighet.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (sms, mms, fotografier, msn, skrivna meddelanden, olika communities)

Skolan har ett förhållningssätt med nolltolerans gentemot negativa och kränkande behandling – se vidare konflikthanteringsplanen.

Det betyder bland annat:

Att skolan både arbetar förebyggande genom att utveckla barnens sociala kompetens och med direkt ingripande enligt handlingsplanen när något inträffar.

Befogade tillsägelser:

Förbudet för skolpersonal att utsätta elever för kränkningar gäller inte tillrättavisning som är befogad för att upprätthålla ordning och god miljö, även om eleven kan uppleva tillrättavisningen som kränkande.

Arbetsgivarens ansvar/skolledning och styrelse

I de beslut och direktiv som fattas måste värdegrunden och intentionerna i Likabehandlingsplanen gälla.

Det betyder bland annat:

- Att beslut som fattas ska vara väl grundade och inte kan uppfattas som diskriminerande eller kränkande för någon grupp eller person.
- Att vi verkar för jämställdhet.
- Att vi verkar för att organisera skolan, lokaler och arbetet så att olika grupper oavsett funktionshinder kan delta. Om särskilda insatser behövs diskuteras detta alltid **innan** barnet skrivs in i verksamheten. Föräldrarna äger också ett ansvar att informera skolan om särskilda insatser eller åtgärder krävs för att rätt beslut skall kunna fattas.

Arbetsgivare och styrelses har också ett särskilt ansvar för att värdegrund och intentionerna i Likabehandlingsplanen även omfattar personalen på skolan.

Det betyder bland annat:

- Personal inte får uppträda kränkande eller diskriminerande mot elever eller annan personal
- Att man verkar för jämställdhet ex vid anställning och i olika frågor som kan gälla personalen
- Att beslut som omfattar personalen skall följa den värdegrund som eftersträvas i Likabehandlingsplanen

Förankring

Likabehandlingsplanen med dess mål och intentioner skall vara ett känt dokument för all personal, alla medlemmar, föräldrar och barn som finns i våra verksamheter. I utformandet har elever, personal och föräldrar/styrelse involverats. I flera steg har innehållet diskuterats även under tidigare läsår.

Presentation av likabehandlingsplanen ges vid varje läsårsstart, samt till nya familjer under läsåret.

Återkoppling till Likabehandlingsplanen sker vid exempelvis klassråd, kompisamtal, föräldramöten, styrelsemöten eller andra situationer som kan tänkas anknyta till frågor som rör likabehandlingsplanen.

Likabehandlingsplanen skall vara ett offentligt dokument och finnas tillgänglig på skolans hemsida.

Uppföljning och uppdatering

Uppföljning för eleverna sker i samtal, klassråd och vid utvecklingssamtalet.

Uppföljning sker för föräldrar i samband med den enkät och föräldramöten som genomförs årligen.

Uppföljning med personalen sker vid medarbetarsamtalen en gång per termin och vid utvärderingen vid varje terminsslut.

Ev. revidering görs av rektor i början av höstterminen i samråd med personalen.

Styrelsen antar reviderad Likabehandlingsplan vid närmast efterföljande styrelsemöte.

Bilaga 1

Kartläggning av kränkande behandling

Bilaga 2

Arbetsgång och konflikthanteringsrapport

Bilaga 3

Stopp min Kropp Röda korset